

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมและวิธีการศึกษา

2.1 แนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แนวคิดด้านปัญหาของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยของกระทรวงพาณิชย์ (2544) เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาถึงปัญหาของผู้ส่งออกสินค้าสิ่งทอ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ปัญหาของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย ประกอบด้วย ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก
ปัจจัยภายในประเทศ

1. ประสิทธิภาพการผลิตต่ำ

- เครื่องจักรเก่า เทคโนโลยีการผลิตยังล้าสมัยเกือบทุกอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่เครื่องจักรมีอายุการใช้งานมานานประมาณ 10 – 20 ปี เทคโนโลยีการผลิตล้าสมัยทำให้สินค้าที่ผลิตได้ส่วนใหญ่มีคุณภาพไม่ดี

- ขาดบุคลากรที่มีทักษะด้านการผลิตและการตลาดทุกระดับ คือ ระดับบริหารขาดวิสัยทัศน์การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ ระดับกลางขาดผู้บริหารที่มีทักษะการใช้เครื่องมือเครื่องจักรเทคโนโลยีสมัยใหม่ ขาดความรู้ และประสบการณ์ด้านการวางแผน และการจัดการเกี่ยวกับการผลิตการตลาด นอกจากนี้ยังขาดผู้บริหารทางด้านเทคนิค นักเคมี และนักออกแบบ สำหรับระดับแรงงานขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือ

- ขาดความเชื่อมโยงระหว่างอุตสาหกรรมต่อเนื่องในกระบวนการผลิต (Quick Response) ถึงแม้จะมีอุตสาหกรรมการผลิตครบทุกวงจรแต่ยังไม่สามารถพึ่งพากันได้อย่างสมบูรณ์ และต่อเนื่อง

2. ต้นทุนการผลิต และการส่งออก

- โครงสร้างอัตราภาษีนำเข้าวัตถุดิบของไทย ส่วนใหญ่สูงกว่าประเทศคู่แข่งเช่น ได้แก่ จีน อินโดนีเซีย อินเดีย และเวียดนาม ซึ่งมีต้นทุนการผลิตต่ำกว่า เนื่องจากโครงสร้างอัตราภาษีนำเข้าวัตถุดิบของไทยยังไม่เป็นระบบและเหมาะสมทำให้ไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาและไม่สนับสนุนอุตสาหกรรมภายในประเทศ โดยเฉพาะอัตราภาษีปิโตรเคมี สีย้อมผ้า สารเคมี เป็นต้น ยังมีอัตราภาษีสูง

- ค่าขนส่ง ค่าระวางเรือสูง

- ค่าสาธารณูปโภค ได้แก่ ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า มีอัตราค่อนข้างสูง

- ค่าแรงมีการปรับตัวสูงขึ้นมาก

3. ปัญหาด้านการตลาด

- ขาดการทำตลาดเชิงรุก ส่วนใหญ่ขายตามคำสั่งของลูกค้าหรือให้ลูกค้ามาติดต่อเอง
- การจำหน่ายสินค้าส่วนใหญ่เป็นราคา FOB ณ ท่าเรือกรุงเทพฯ โดยเฉพาะผู้ส่งออกจำนวนไม่น้อยส่งออกด้วยการรับจ้างผลิตทำให้มีส่วนเพิ่มของกำไร (Profit Margin) ต่ำ
- ไม่มี Brand Name ของตนเอง
- ไม่มีเครือข่ายตัวแทนจำหน่ายในต่างประเทศขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของลูกค้า
- การปรับตัวเข้าสู่ระบบ Supply Chain ยังไม่ทันการ ปัจจุบันมีกิจการใหญ่ๆ ดำเนินการบ้างแล้ว แต่ยังมีข้อจำกัดของผู้ส่งออกไทย คือ การใช้คอมพิวเตอร์จัดจำหน่ายยังมีน้อยและที่สำคัญ คือ ขาดความเชื่อมโยงระหว่างอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยในเรื่องวัตถุดิบภายในประเทศตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ
- ขาดการพัฒนา รูปแบบของสินค้า รูปแบบยังดั้งเดิม และไม่หลากหลายตามความต้องการของผู้ซื้อ
- ระบบการขายผ่าน E-commerce ส่วนใหญ่ยังไม่มี ความก้าวหน้าแพร่หลายเท่าที่ควร

4. ปัญหาด้านการเงินและสภาพคล่อง ธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่เข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อเป็นผลให้ผู้ส่งออกขาดสภาพคล่องทางการเงิน และเงินกู้ระยะยาวดอกเบี้ยต่ำเพื่อการส่งออก

5. กฎระเบียบมาตรการของรัฐที่เป็นอุปสรรคและเพิ่มต้นทุนการผลิต

6. ข้อมูลข่าวสารทุกขั้นตอนของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย ยังไม่เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพขาดเครือข่ายและศูนย์รวมข้อมูลสิ่งทอทั้งหมด เป็นเหตุให้ไม่สามารถวางแผนการผลิต การลงทุน และการตลาด

7. ขาดการทำวิจัยและพัฒนา โดยเฉพาะการวิจัยและพัฒนาคุณภาพ รูปแบบสินค้าของตนเอง ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ การผลิตสินค้าใหม่โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ และที่สลับซับซ้อนรูปแบบสินค้าของตนเอง

ปัจจัยภายนอกประเทศ

1. ตลาดส่งออกที่สำคัญเป็นตลาดในซีกกลางทางการค้าสิ่งทอ ซึ่งจำกัดโควตาการนำเข้า ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป แคนาดา และนอร์เวย์

2. ภาวะการแข่งขันอย่างสูงในตลาดโลก โดยเฉพาะกับประเทศคู่แข่งที่มีต้นทุนแรงงานที่ต่ำกว่า ได้แก่ จีน อินโดนีเซีย และเวียดนาม นอกจากนี้ ยังมีการรวมกลุ่มระหว่างประเทศ หรือการเอื้ออำนวยประโยชน์ทางการค้าให้กับเฉพาะประเทศในกลุ่ม ทำให้ได้เปรียบประเทศอื่นๆ เช่น NAFTA ยุโรปตะวันออก เป็นต้น

3. การใช้มาตรการกีดกันทางการค้าในรูปแบบต่าง ๆ ของประเทศผู้นำเข้า เช่นการกำหนดกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าซึ่งมีผลกระทบต่อการใช้โควตา มาตรการทางด้านสิ่งแวดล้อม (Eco-Labeling) การห้ามนำเข้าสินค้าที่มีสารเคมีบางชนิดปนเปื้อน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน(AD/CVD) และมาตรฐานด้านแรงงาน

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิลิตา นิมกัธรัตน์ (2538) ศึกษาถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมสิ่งทอที่มีผลต่อพื้นที่โดยรอบของเมืองเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาถึงโครงสร้างและรูปแบบการผลิตของโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อการส่งออกในจังหวัดเชียงใหม่ ศึกษาผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจในรูปแบบของการก่อให้เกิดรายได้และการจ้างงานในพื้นที่โดยรอบ ใช้แนวคิดเกี่ยวกับชี้วัดความเจริญเติบโต ศึกษาโดยใช้แบบสอบถามเจ้าของกิจการ/ผู้บริหาร 9 โรง คนงานในโรงงาน 151 คน และประชากรในชุมชน ผลของการศึกษาพบว่า โรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อการส่งออกในจังหวัดเชียงใหม่ มีการจ้างคนงานจากพื้นที่ชนบทรอบเมืองเชียงใหม่ ผลกระทบทางเศรษฐกิจบางส่วนจากอุตสาหกรรมผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อการส่งออกในจังหวัดเชียงใหม่จะตกอยู่ในกรุงเทพและตัวเมืองเชียงใหม่มากกว่าในพื้นที่ชนบทรอบนอกของเมืองเชียงใหม่ โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในรูปแบบของการซื้อวัตถุดิบและค่าบำรุงรักษาเครื่องจักร แต่มีผลต่อพื้นที่ชนบทในรูปแบบของการจ้างงาน ดังนั้นรัฐบาลควรสนับสนุนให้มีการขยายตัวเพื่อช่วยก่อให้เกิดการจ้างงานและรายได้แก่คนที่อาศัยในชนบท ปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อการส่งออกในเชียงใหม่ที่สำคัญ คือ ค่าจ้างแรงงานสูง ปัญหาการเข้า-ออกของคนงานบ่อย วัตถุดิบในประเทศมีคุณภาพต่ำ ค่าขนส่งสูง และข้อจำกัดในกฎระเบียบต่างๆ ของทางราชการ

อัญชลี เจริญ (2538) ศึกษาถึงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมส่งออกในเขตภาคเหนือตอนบน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบขีดความสามารถของผู้ประกอบการส่งออกที่สำคัญเพื่อหาช่องทางที่จะส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันด้านการตลาดพร้อมทั้งให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือส่งเสริมการส่งออก วิธีการศึกษาจากเอกสารต่างๆ จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากผู้ผลิตและผู้ส่งออก ผลการศึกษาอุตสาหกรรมเสื้อผ้าและสิ่งทอของประเทศไทย แต่เดิมส่วนใหญ่เป็นการใช้แรงงานภายในประเทศทำให้เทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตอยู่ในระดับกลางและต่ำ จากที่ค่าแรงงานมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปีทำให้ผู้ประกอบการนำเครื่องจักรที่มีเทคโนโลยีใหม่ๆ ระดับสูงเข้ามาใช้ในการผลิตมากขึ้นแทนแรงงานจากมนุษย์เพื่อเพิ่มกำลังผลิตและลดค่าใช้จ่ายจากการจ้างงาน ดังนั้นแนวโน้มในอนาคตการใช้เทคโนโลยีระดับสูงจะมีมากขึ้น ผู้ประกอบการในระดับอุตสาหกรรมครอบครัวที่มีขีดความสามารถ

ในการแข่งขันต่ำ รัฐช่วยเหลือพัฒนาให้เป็นผู้ประกอบการขนาดกลาง ขนาดใหญ่ หรือให้มีการรวมกลุ่มเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรอง

วิชัย ดิษฐอุดม (2541) ได้ศึกษาการแข่งขันและการปรับโครงสร้างของอุตสาหกรรมสิ่งทอ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาวะของการผลิตและส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคตลอดจนหาข้อสรุปและแนวทางดำเนินนโยบายในการพัฒนา โดยใช้ทฤษฎีพฤติกรรมการผลิตและทฤษฎีการผลิต ผลการศึกษาพบว่า การผลิตขั้นปลายมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วจนทำให้ปัจจัยการผลิตจากขั้นต้นและขั้นกลางไม่สามารถตอบสนองอุตสาหกรรมขั้นปลายได้ และยังมีปัญหาการปรับโครงสร้าง การปรับเปลี่ยนเครื่องจักร การปรับปรุงเทคโนโลยีการผลิตตลอดจนปัญหาการขาดสภาพคล่อง การแก้ไขปัญหาต้องอาศัยความร่วมมือจากภาครัฐบาลและภาคเอกชน

ณุชาดา เจริญพานิช (2543) ศึกษาถึงพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยในด้านการผลิตและการตลาด ในช่วงปี 2535 - 2540 ศึกษาโดยการส่งแบบสอบถามและสัมภาษณ์โรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปขนาดใหญ่ซึ่งมีการจ้างงาน 500 คนขึ้นไป ขนาดกลางมีการจ้างงาน 101 - 500 คน และขนาดเล็กมีการจ้างงาน 1 - 100 คน ผลการศึกษาพบว่า 1) ด้านการผลิต ผู้ผลิตส่วนใหญ่ใช้วัตถุดิบภายในประเทศ เนื่องจากอัตราภาษีนำเข้าวัตถุดิบสูงและการคืนภาษีนำเข้าวัตถุดิบช้า แรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานหญิง และใช้แรงงานที่มีฝีมือมากกว่าแรงงานที่ไม่มีฝีมือ ปัญหาของแรงงาน คือ การเปลี่ยนงานบ่อยของแรงงาน การขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือและค่าจ้างแรงงานสูง ผู้ผลิตขนาดกลางและเล็กซื้อเครื่องจักรจากในประเทศส่วนใหญ่นำเข้าเครื่องจักรจากต่างประเทศ ข้อจำกัดที่ส่งผลกระทบต่อกรรมการปรับตัวในด้านการผลิต ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยน วัตถุดิบ ทุน เครื่องจักร 2) ด้านการตลาด ผู้ผลิตสามารถรักษาสวนแบ่งตลาดในประเทศได้ ส่วนตลาดภายนอกประเทศต้องปรับตัวโดยการทำการตลาดในเชิงรุกมากขึ้น ข้อจำกัดของการปรับตัวในด้านการตลาด ได้แก่ การกีดกันการค้า ระบบข้อมูลข่าวสารทางด้านการตลาด คุณภาพสินค้า ขั้นตอนการนำเข้าและส่งออก 3) ด้านแนวทางขั้นพื้นฐาน ผู้ผลิตต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือปรับปรุงการดำเนินพิธีการศุลกากร และช่วยเสริมสภาพคล่องทางการเงิน ส่วนในด้านการปรับตัวของผู้ผลิต ผู้ผลิตขนาดใหญ่ให้ความสำคัญด้านการผลิตมากที่สุด ผู้ผลิตขนาดกลางและขนาดเล็กให้ความสำคัญด้านการตลาดมากที่สุด

ธนพ ปัญญาพัฒนากุล (2543) ได้ศึกษาความสามารถในการส่งออกของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่า ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันในสินค้าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งศึกษาเฉพาะอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่มีบทบาท

สำคัญในการสร้างรายได้จากการส่งออกให้แก่ประเทศไทย 3 ประเภท ได้แก่ เสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำมาจากผ้าทอ เสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำมาจากผ้ายัดและผ้าฝืน โดยศึกษาตลาดส่งออกที่สำคัญ 2 ตลาด คือ ประเทศสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป จากการศึกษาพบว่า

ในตลาดสหรัฐอเมริกา สินค้าอุตสาหกรรมสิ่งทอเครื่องนุ่งห่มประเภทเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากผ้าทอ ประเทศไทยยังมีความสามารถในการแข่งขันอยู่ เนื่องจากแรงงานราคาถูก และประเทศเม็กซิโกเป็นคู่แข่งสำคัญที่ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและราคาใกล้เคียงกับประเทศไทย ส่วนเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากผ้ายัดของประเทศไทยในตลาดสหรัฐอเมริกา ประเทศไทยยังคงมีความสามารถในการแข่งขันเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง เนื่องจากความต้องการสินค้าจากประเทศที่มีการพัฒนาสูง เช่น ฮังการี สิงคโปร์ และเกาหลีใต้ ของตลาดสหรัฐฯ ลดลง จึงทำให้ส่วนแบ่งตลาดจากประเทศที่มีการพัฒนาสูงเปลี่ยนมาเป็นของประเทศที่มีการพัฒนาต่ำซึ่งย่อมเป็นที่แน่นอนว่าประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่ได้รับผลดี แต่ในอนาคตสถานภาพของความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยจะมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากการขยายตัวที่รวดเร็วกว่าของประเทศคู่แข่ง โดยเฉพาะเม็กซิโก และสินค้าหมวดผ้าฝืนของประเทศไทยในตลาดสหรัฐอเมริกา ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันเหนือประเทศคู่แข่งที่มีการพัฒนาสูงโดยเปรียบเทียบ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งที่มีการพัฒนาต่ำเช่นเดียวกันพบว่า คู่แข่งมีการขยายตัวอย่างมากและมีแนวโน้มจะแย่งส่วนแบ่งตลาดของประเทศไทย ดังนั้น สถานภาพในการแข่งขันของประเทศไทยอาจลดลงได้ในอนาคต

ในตลาดสหภาพยุโรป สินค้าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มประเภทเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากผ้าทอ ผ้ายัด ประเทศไทยมีสถานภาพความสามารถในการแข่งขันที่ลดลง เนื่องจากการค้าภายในกลุ่มประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปเพิ่มมากขึ้น และสินค้าจากประเทศนอกกลุ่มที่มีการพัฒนาต่ำมีราคาต่ำกว่าประเทศไทย ส่วนหมวดผ้าฝืนประเทศไทยมีความสามารถในการส่งออกดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง

กระทรวงพาณิชย์ (2544) ได้ศึกษาถึง การเตรียมความพร้อมของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยต่อการเปิดตลาดเสรีสิ่งทอในปี 2548 โดยมีวัตถุประสงค์หลักของการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการเปิดตลาดเสรีสิ่งทอและเพื่อให้ผู้ส่งออกของไทยสามารถขยายตัวและเพิ่มสมรรถนะขีดความสามารถในการแข่งขันสิ่งทอไทยในตลาดโลกให้มากขึ้น ด้วยการออกแบบสอบถามและการสัมมนาระดมความคิดเห็นจากภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง การศึกษาพบว่า ตามความตกลงสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม(Agreement on Textiles and Clothing : ATC) ขององค์การการค้าโลก โดยจะไม่มีระบบโควตาควบคุมการนำเข้าอีกต่อไป แต่โดยที่ประสิทธิภาพในการผลิตและขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยยังด้อยกว่าอีกหลายประเทศ จึงมีความหวังกันว่าเมื่อเปิดเสรีทาง

การค้าไม่มีโควตาสกัดกั้นการส่งออกของประเทศคู่แข่งที่มีประสิทธิภาพ สินค้าสิ่งทอไทยจะถูกแย่งตลาดและกระทบกระเทือนอุตสาหกรรมการผลิตของไทย กล่าวคือ จะต้องเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้นจากประเทศคู่แข่งที่สำคัญได้แก่ จีน อินโดนีเซีย เวียดนาม ซึ่งได้เปรียบค่าจ้างแรงงานที่ต่ำกว่า ตลาดหลักที่ได้รับผลกระทบกระเทือนมากที่สุด ได้แก่ ตลาดสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และ แคนาดา ประเภทสินค้าที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด คือ สินค้าที่ประเทศคู่แข่งมีศักยภาพสูง และเคยอยู่ภายใต้โควตามาก่อน เช่น เสื้อยืด เสื้อกันหนาว กางเกง เป็นต้น และผู้ส่งออกรายเล็กที่มีศักยภาพการผลิตและการส่งออกต่ำจะสามารถแข่งขันและอยู่รอดได้ยากจะปิดกิจการลง

2.3 วิธีการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้มี 3 วัตถุประสงค์ คือ เพื่อพยากรณ์แนวโน้มการส่งออกสินค้าสิ่งทอในภาคเหนือและศึกษาถึงปัญหาที่สำคัญของผู้ส่งออกสินค้าสิ่งทอในภาคเหนือที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการส่งออกสินค้าสิ่งทอ ตลอดจนศึกษาถึงนโยบายและมาตรการของรัฐบาลในการสนับสนุนและส่งเสริมการส่งออกในภาคเหนือว่ามีผลมากน้อยเพียงใด จึงได้วางระเบียบวิธีการศึกษาโดยจะศึกษาแยกตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.3.1 วัตถุประสงค์แรกเพื่อพยากรณ์แนวโน้มการส่งออกสินค้าสิ่งทอในภาคเหนือ

1. วิธีการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลสถิติจากหนังสือรับรองการส่งออกสินค้าสิ่งทอ และหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าของสำนักงานการค้าต่างประเทศ จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ปี 2533 – 2543 เพื่อเป็นข้อมูลในการพยากรณ์ค่าแนวโน้มการส่งออกสินค้าสิ่งทอในภาคเหนือ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการศึกษารูปแบบการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสินค้าสิ่งทอในภาคเหนือ ซึ่งเป็นตัวแปรอนุกรมเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาจากอดีตถึงปัจจุบัน พิจารณาแนวโน้มของข้อมูลที่จัดเก็บมาศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าการส่งออกสินค้าสิ่งทอในภาคเหนือกับตัวแปรเวลาโดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Least Square Method) เพื่อนำไปพยากรณ์แนวโน้มการส่งออกสินค้าสิ่งทอในภาคเหนือ

2.3.2 วัตถุประสงค์ที่สอง เพื่อศึกษาถึงปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญในการส่งออกสินค้า
สิ่งทอของผู้ส่งออกในภาคเหนือ

1. วิธีการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ(Primary Data)โดยเก็บจากแบบสอบถามผู้ส่งออกสินค้าสิ่งทอที่มีศักยภาพในการส่งออกของภาคเหนือจำนวน 35 ราย คือ ผู้ส่งออกสินค้าสิ่งทอจังหวัดเชียงใหม่ 18 ราย จังหวัดตาก 6 ราย จังหวัดลำพูน 5 ราย จังหวัดลำปาง 1 ราย จังหวัดพะเยา 1 ราย จังหวัดเชียงราย 1 ราย จังหวัดกำแพงเพชร 1 ราย จังหวัดพิษณุโลก 1 ราย และจังหวัดนครสวรรค์ 1 ราย ซึ่งถือเป็นประชากรของการศึกษานี้ ซึ่งแบบสอบถามประกอบไปด้วยรายละเอียด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป สอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ส่งออกสินค้าสิ่งทอ ซึ่งประกอบไปด้วย ระยะเวลาในการส่งสินค้าออกจำหน่ายยังต่างประเทศ ประเทศที่ส่งออกไปจำหน่าย สัดส่วนยอดขายส่งออกต่อยอดขายของบริษัท อัตราการเพิ่มขึ้นของยอดส่งออกในปีที่ผ่านมาและที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นในปีต่อไป สินค้าที่ส่งออกมาถึงตลาดระดับใด และระดับความสามารถในการแข่งขัน

ตอนที่ 2 แบ่งข้อมูลเป็น 2 ส่วน ดังนี้ 1. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญในการส่งออกสินค้าสิ่งทอของผู้ส่งออกในภาคเหนือ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยภายในประเทศ คือ ปัญหาประสิทธิภาพการผลิต ค่าเครื่องจักรเก่าเทคโนโลยีการผลิตล้าสมัย ขาดบุคลากรที่มีทักษะด้านการผลิตและการตลาดทุกระดับ ปัญหาต้นทุนการผลิตสูงเนื่องจากภานำเข้าวัตถุดิบสูงกว่าประเทศคู่แข่ง ปัญหาด้านแรงงาน ปัญหาด้านตลาด ปัญหาค่าที่ผลิต ปัญหาด้านการเงินและสภาพคล่อง ปัญหากฎระเบียบมาตรการของรัฐที่เป็นอุปสรรค ปัญหาข้อมูลข่าวสารไม่มีประสิทธิภาพ และปัจจัยภายนอกประเทศ คือ ตลาดส่งออกที่สำคัญเป็นตลาดในซีกโลกซึ่งจำกัดโควตานำเข้า การแข่งขันสูงและคู่แข่งมีต้นทุนต่ำกว่า การใช้มาตรการกีดกันการค้าของประเทศผู้นำเข้า การรวมกลุ่มระหว่างประเทศเพื่อเอื้อประโยชน์เฉพาะกลุ่ม 2. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ผู้ส่งออกต้องการความช่วยเหลือจากราชการเพื่อพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการส่งออกสินค้าให้มากยิ่งขึ้นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการอธิบายข้อมูลที่ได้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลนำเสนอในรูปแบบของตารางโดยใช้การแจกแจงความถี่ จำนวนค่าร้อยละและการวิเคราะห์ถึงปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญในการส่งออกของผู้ส่งออก จะให้เรียงลำดับความสำคัญในข้อคำถามโดยให้เลือกรายลำดับความสำคัญของปัญหาเพียง 5 ลำดับ จาก 1,2,3,4 และ 5 ทั้งนี้อันดับ 1 ถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญมากที่สุดให้คะแนน 5 และอันดับ 2,3,4,5 ให้คะแนน 4,3,2,1 ตามลำดับความ

สำคัญ แล้วนำค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามมาจัดลำดับความสำคัญเพื่อจะได้ปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญเรียงตามลำดับ ส่วนการวิเคราะห์ปัจจัยที่ผู้ส่งออกต้องการความช่วยเหลือจากทางราชการเพื่อเพิ่มความสามารถในการส่งออกให้มากยิ่งขึ้นนั้น เป็นการให้คะแนนโดยหมายเลข 1 เป็นปัจจัยที่ต้องการความช่วยเหลือมากที่สุดให้คะแนน 7 คะแนน และหมายเลข 2,3,4,5,6,7 ให้คะแนน 6,5,4,3,2,1 ลดหลั่นกันไปตามลำดับความสำคัญ

2.3.3 วัตถุประสงค์ที่สาม เพื่อศึกษานโยบายและมาตรการของรัฐบาลในการสนับสนุนและส่งเสริมการส่งออกสินค้าสิ่งทอในภาคเหนือ

1. วิธีการศึกษา

ทำการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามกับผู้ส่งออกชุดเดิมตามวิธีการศึกษาวัตถุประสงค์ที่ 2 ข้อ 2.3.2 แบบสอบถามจะอยู่ในตอนที่ 3 ซึ่งศึกษาว่าในช่วงปี 2533 จนถึงปัจจุบันนโยบายและมาตรการของรัฐที่ดำเนินการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการส่งออกมีผลต่อการส่งออกสินค้าสิ่งทอของผู้ส่งออกในภาคเหนือมากน้อยเพียงใดหรือไม่มีผลเลย โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการของรัฐบาลที่สนับสนุนการส่งออก ดังนี้ เงินสนับสนุนการส่งออกของภาครัฐ สิทธิประโยชน์จากการลงทุนในเขต 3 ความช่วยเหลือจากภาครัฐในด้านการรวบรวมข้อมูลตลาด ด้านการโฆษณาและส่งเสริมการขาย การลดภาษีนำเข้าวัตถุดิบ การคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม กรมศุลกากรลดขั้นตอนในการผ่านพิธีการส่งออก การออกหนังสือรับรองสินค้าสิ่งทอโดยใช้ระบบข้อมูลวีซ่า อิเล็กทรอนิกส์และการจัดระเบียบการส่งออกสิ่งทอของกรมการค้าต่างประเทศ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการอธิบายข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำเสนอในรูปของตารางการแจกแจงความถี่ จำนวนร้อยละ ซึ่งจำแนกผลการสนับสนุนและส่งเสริมการส่งออกเป็น 4 ระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย และไม่มีผล